

Teodolit repetycyjny busolowy Gerlach

AUTOR / WYTWÓRCA

CZAS I MIEJSCE

Czas powstania:
1938

Miejsce powstania:
Warszawa, Polska

DANE TECHNICZNE

Wymiary:
wys.: 210 mm, sze.: 250 mm, dł.: 200 mm

Materiał:

Technika:

PRAWA

Właściciel obiektu: Muzeum Inżynierii i
Techniki. Wizerunki cyfrowe i metadane
obektu: domena publiczna. Opis
kontekstowy: licencja CC BY-NC-SA 3.0 PL
(Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne -
Na tych samych warunkach 3.0 Polska).

POZOSTAŁE INFORMACJE

MIM 1255/XI/107

SŁOWA KLUCZOWE

geodezja, urządzenia pomiarowe

OPIS

Teodolit jest podstawowym przyrządem pomiarowym wykorzystywanym w geodezji oraz budownictwie. Umożliwia pomiar odległości pomiędzy punktami w terenie w oparciu o zmierzone kąty i przeprowadzone obliczenia trygonometryczne. Główne elementy teodolitu to spodarka (podstawa instrumentu przeznaczona do mocowania na statywie), limbus (koło poziome) oraz alidada (obracalna część, w skład której wchodzi między innymi luneta). Przedstawiany teodolit repetycyjny (dwuosiowy) wyposażony jest dodatkowo w busolę do pomiaru kątów w terenie w odniesieniu do kierunków geograficznych. Przyrząd ten powstał w warszawskiej Fabryce Instrumentów Geodezyjnych Gustawa Gerlacha w 1938 roku lub niedługo wcześniej. Zakład ten funkcjonował od 1816 roku do II wojny światowej. Specjalizował się w produkcji przyrządów geodezyjnych takich jak teodolity, niwelatory, dalmierze, węgielnice i stoliki topograficzne. Firma produkowała też różne drobne akcesoria dla geodetów. Przyrządy z zakładów G. Gerlach uznawano za dorównujące pod względem jakości wyrobom najbardziej uznanych producentów niemieckich i austriackich. O silnej pozycji firmy świadczyły międzynarodowe odznaczenia oraz obecność jej filii i sklepów firmowych w kilku miastach. Prezentowany egzemplarz został zakupiony przez gdańskiego geodetę w firmowym warszawskim sklepie G. Gerlach w 1938 roku i był użytkowany zgodnie z przeznaczeniem przez kolejne kilkanaście lat. Bibliografia: M. Kluza, Polscy wytwórcy instrumentów naukowych w XIX wieku [w:] Polscy twórcy aparatury naukowej, red. A. Strzałkowski, seria Monografie, T. X, Kraków 2006, s. 277–285. G. Gerlach najstarsza polska wytwórnia sprzętu geodezyjnego, oprac. S. Walczak, katalog wystawowy Muzeum Techniki w Warszawie wg. programu przygotowanego przez Komisję Główną ds. Muzeów i Wystaw Stowarzyszenia Geodetów Polskich, Warszawa październik 1973.